

overfor denne Sag er i det hele taget det: Hellere sent end aldrig. Jeg vilde ønske, det var slet for længe siden, men er det ikke slet for længe siden, saa agter jeg i Dag ved min Afstemning og i den kommende Tid ved det Arbejde, jeg efter ringe Evne er i Stand til at gøre, at bidrage mit til, at vi saa snart som muligt kunne saa en bedre Retspleje her i Landet.

Berg: Det Forslag, der er indbragt til en Dagsorden, har været kendt for Venstre baade i Indhold og Form, inden det blev fremsat her, og naar det ærede Medlem fra Røge har indbragt det og motiveret det, saa har han gjort det paa Venstres Begne her i Salen. Han er vor Ordfører i denne Sag, og det er mig en Glæde i ren Almindelighed at kunne begynde de Bemærkninger, jeg har at gøre, med at ytre min fulde Tilslutning til hans Foredrag og til ethvert Punkt deri, saa naar de ærede Herrer vende deres Baaen mod det ærede Medlem fra Røge i dette vigtige Spørgsmaal, saa vende de dem imod Venstre her i Salen. Jeg antager ikke, at Højre her i Salen finder det taktisk rigtigt at udtale lydelig den Lykønsning til Justitsministeren, som de ellers kunde have Trang til at bevidne ham for den Stilling, han i Aarenes Løb, gennem Provisoricaarene, er kommen til at indtage. Jeg skal ikke lykønske den højtærede Minister dertil, fordi jeg er hans politiske Modstander, men jeg skal nærmere begrunde den Vending, hvormed jeg her udtaler mig. Den højtærede Justitsminister har, siden den Sag var for sidst, med en Klarhed og Irdelighed, som jeg paaftønner, hævdet den Grundlovsopfattelse, at et Ministerium kan sidde i trods Folketinget og Landstinget, men at det er vanstædigt at gøre det for den offentlige Menings Skyld, naar man har bægge Ting imod sig, men statsretlig og grundlovsmaessig kan Ministeriet sidde. I Kraft af denne besynderlige Grundlovsopfattelse — det vil sige: for mig besynderlige, intet synes længere at være besynderligt for det høje Folketing — har den ærede Justitsminister absolut været Statsraadets juridiske Samvittighed gennem de forløbne Provisoricaar. Det er ikke en æret Landstingsmand eller hans underordnede læge eller lærde Medarbejdere, der — hvor meget Spræl der end er gjort om provisoriske Loves Tilstedelighed her i Landet og Ministeriets Ret til ved Hjælp af dem at trods Folketinget — er Skyld i den nuværende Historie. Hovedaarsagen ligger i den højtærede nuværende Justitsministers mærkverdige Opfattelse — den være ny eller gammel, den være skabt af Omstæn-

dighederne, eller den have været gemt, indersig gemt tidligere hos ham — af Ministeriets Stilling til Rigsdagen og Forfatningen ifølge den nuværende Grundlov. I Kraft af denne hans Stilling maa vi lægge Hovedansvaret paa Justitsministeren. Den ærede Krigsminister, som vi ellers jærlig omtale i denne Forbindelse, vilde ikke have faaet den mindste Magt, trods alle hans store militære Egenstaber og hans store Hjælpekorps, til at lægge Sten paa sine Fæstninger, naar ikke den ærede Justitsminister havde været Statsraadets juridiske Samvittighed. I Kraft af denne Stilling har den ærede Justitsminister foranlediget uden for de provisoriske Finanslove en Række provisoriske Love. Vi have jo haft en hel Række af dem, og vi have vistnok 4 bestaaende endnu. Den ærede Minister har kunnet gøre den Slags Ting, udføre denne Lovgivning med meget kort Barsel. En slet Oversættelse af tykke Love med Paaskrift „foreløbig“, var nok til at forandre Præsloven, Straffeloven m. v. Dette er erkendt. Men interessant er det nøje at pointere, at til samme Tid, som dette System erklærer denne Slags Love for bestaaende Love, som vi nødvendigvis maa høje os for, tage Hensyn til, bevillige Midler til, efterhaanden som Tiden skrider, har dog den ærede Justitsminister fundet det rigtigt, at disse bestaaende Love kunne tages tilbage uden Rigsdagens Samtykke. Det Vej gif Riffelloven, den Vej gif Tillæget til Straffeloven. De kom ifølge dette System uden Rigsdagens Samtykke, og de bleve behandlet som bestaaende Love. De bleve opretholdt som bestaaende Love til Trods for Rigsdagens Indsigelse og Nægtelser paa ethvert Punkt, men man fjærned dem uden at kræve den bestaaende Lovgivningsmagts Hjælp dertil. Altsaa først have vi den almindelige Grundlovsopfattelse hos den ærede Justitsminister, dernæst hans specielle Interesse for Udviklingen af den provisoriske Lovgivning paa Straffevæsenets, Præsvevæsenets og Politivæsenets Omraade. Jeg er vis paa, at vi ikke have faaet en eneste Gendarm, naar den ærede Justitsminister ikke havde sagt i Statsraadet: Jeg tør underskrive som medansvarlig. Under et saadant Regimente er det ganske naturligt, at ogsaa Domstolene og Politiet have haft større Frihed og bredet deres Magt og Virksomhed paa et større Omraade end tidligere og gjort det i hidtil ukendte Former. Jeg skal gerne indrømme, at det kunde have været værre, men i Systemet er der Frihed til at bevæge sig for disse Myndigheder. Dette er notorisk sandt. Jeg ved ikke, om det ærede